

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/196/2017
Identifikačné číslo spisu:	8312215670
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8312215670.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu O., bývajúceho v E., zastúpeného JUDr. Slavomírom Hrubíšákom, advokátom so sídlom v Humennom, Pugačevova 1378/1, proti žalovanému Petit Press, a.s., so sídlom v Bratislave, Lazaretská 12, IČO: 35 790 253, zastúpenému PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r. o., so sídlom v Prešove, Masarykova 13, IČO: 36 492 086, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 17 C 521/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. januára 2017, sp. zn. 16 Co 50/2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. januára 2016, č. k. 17 C 521/2012-229, žalobu na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy zamietol a určil, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy konania, o výške ktorých rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobca sa žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť uverejniť v denníku Prešovský Korzár do troch dní od právoplatnosti rozsudku vyhlásenie v znení: „V našom denníku sme dňa 31.05.2000 uverejnili článok pod názvom „Policajta obvinili z podvodu“ s týmto obsahom: Prešov - Pre trestné činy falšovania a pozmeňovania úradnej listiny a pečate a pre podvod je stíhaný 32-ročný podpráporčík Policajného zboru, zaradený ako dopravný inšpektor na OR PZ v Humennom. Obvinený policajt ešte v roku 1995 predložil do personálneho spisu na Okresnom riaditeľstve PZ v Humennom falzifikát vysvedčenia o maturitnej skúške, ktorú mal vykonať v roku 1995. Policajt však školu uvedenú na vysvedčení nenavštevoval. Personalisti vysvedčenie akceptovali ako pravé a bol zaradený do funkcie, na ktorú nespĺňal kvalifikačné predpoklady. Policajt sa takto obohatil na čistom služobnom plate o vyše 393-tisíc korún hrubej mzdy. Príslušnému KR PZ spôsobil škodu 697-tisíc korún. Celková škoda je 1,1 milióna Sk. Policajtovi, ktorý nespĺňal kvalifikačné predpoklady na obdobie od 1. novembra 1994 do 30. apríla 2000 hrozí v prípade uznania viny nepodmienečný trest až 8 rokov. O prípade informovala

hovorkyňa sekcie vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností S.. Dňa 27.02.2001 sme uverejnili článok pod názvom „Trestné stíhanie policajta bez maturity zastavili“ s týmto obsahom: Humenné - pohoršenie verejnosti, ale i policajných orgánov v Prešovskom kraji vzbudil v máji minulého roku Humenský dopravák, ktorý bol obvinený z trestného činu falšovania a pozmeňovania úradnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery a z trestného činu podvodu. Jeho vtedy ešte policajným kolegom sa podarilo zistiť, že funkciu dopravného inšpektora na Dopravnom inšpektoráte OR PZ v Humennom, vykonával 32-ročný O. v období piatich rokov na základe podvodu, bez dostatočného vzdelania. Podľa vtedajšieho vyjadrenia hovorkyne Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove S. použil obvinený policajt falzifikát maturitného vysvedčenia o absolvovaní maturitnej skúšky zo dňa 29.05.1995 na Humenskom SOU - stavebnom. Že predložené vysvedčenie nebolo pravé, sa polícii podarilo zistiť až v priebehu minulého roku. Keďže bol zaradený do vyššej platovej triedy, poberal neoprávnený príjem. Na základe poplatkov sa na čistom služobnom plate obohatil o 393 612 korún. Krajské riaditeľstvo PZ v Prešove tak prišlo o 697 009 korún, keďže za policajta bez maturity museli platiť aj odvody poisťného za zamestnávateľa. V novembri minulého roku sme na základe anonymu, ktorý tvrdil, že O.. stále pracuje a vyberá pokuty zistili, že je to tak. Prepustiť sa ho policajtom nepodarilo, keďže neustále marodil. Definitívne sa O.. s políciou rozlúčil až 4. januára tohto roku. Ako sa nám zo zdrojov blízkych polícii a prokuratúre podarilo zistiť, príbeh sa prepustením zrejme neskončil. Na svete je totiž odvolanie voči prepusteniu, ale i zastavenie trestného stíhania, ktoré zatiaľ nenadobudlo právoplatnosť. Ako nás náš zdroj informoval, štyristostranový spis nespochybňuje skutok ako taký, nebolo však preukázané, že ho spáchal obvinený. Možným dôvodom na zastavenie stíhania je skutočnosť, že množstvo svedkov prípadu už nie je medzi živými, ale i to, že podľa niektorých svedectiev na uvedenú školu čas od času chodil a nejaké skúšky tam robil. Či zastavenie stíhania nadobudne právoplatnosť, bude známe v nasledujúcom týždni. Tieto tvrdenia v článkoch nie sú pravdivé, boli získané na základe nesprávnych informácií, a preto sa za ne O. ospravedľujeme“. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že občianskoprávna ochrana osobnosti fyzickej osoby podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) prichádza do úvahy iba u zásahov do osobnosti chránenej všeobecným osobnostným právom, ktoré je potrebné kvalifikovať ako neoprávnené (protiprávne), pričom neoprávneným je taký zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktoré je v rozpore s objektívnym právom, s právnym poriadkom. Zásah musí byť teda protiprávny a musí existovať príčinná súvislosť medzi zásahom a neoprávnenosťou (protiprávnosťou) zásahu. V danom prípade súd prvej inštancie konštatoval, že informácie, ktoré boli publikované v predmetných článkoch boli v zhode s informáciami, ktoré boli poskytnuté oficiálnymi zdrojmi, t.j. Prezidiom PZ SR a následne príslušnými hovorkyňami. Žalovaný len sprostredkoval predmetné skutočnosti širokej verejnosti, pričom ani v jednom z článkov neuvádzal identifikačné údaje žalobcu, ktoré by jednoznačne a relevantne mohli zidentifikovať širokej verejnosti. Tieto informácie žiadnym spôsobom nehodnotil a tieto informácie už vôbec nemali dostatočnú razanciu a vplyv na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru. Zistil, že prvý článok bol uverejnený v denníku vydávaného žalovaným dňa 30.05.2000 a k prepusteniu žalobcu zo služobného úradu došlo personálnym rozkazom zo dňa 04.01.2001, žalobca však v konaní nepreukázal príčinnú súvislosť medzi zverejnením predmetného článku a jeho prepustením zo služobného pomeru. Samotné znenie článku súd prvej inštancie vyhodnotil ako nespôsobilé privodiť žalobcovi takú ujmu, ktorá by znížovala jeho dôstojnosť, česť a vážnosť z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom a ktorá by ohrozila jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti, a článok neobsahoval také informácie, ktoré by spôsobili neprimeraný zásah do osobnostných práv žalobcu a to s poukazom na už vyššie uvedené, že tak ako bol žalobca v predmetných článkoch identifikovaný, nemohol byť známy širokej verejnosti, ale iba úzkemu okruhu ľudí známych konkrétneho prípadu. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie teda dospel k záveru, že zverejnením predmetných článkov nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, preto tomuto nevznikol nárok na primerané zadostučinenie vo forme ospravedlnenia, a teda ani vo forme nemajetkovej ujmy, a preto návrh zamietol.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo dňa 26. januára 2017, sp. zn. 16 Co 50/2016 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Úplne sa stotožnil s dôvodmi súdu prvej inštancie, keď uviedol, že tento dostatočne zistil skutočný stav, z ktorého vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj dostatočne zdôvodnil. Dodal, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo

slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality (nález Ústavného súdu SR zo dňa 11. novembra 2015 sp. zn. II. ÚS 184/2015). Kolízia daného práva sa realizuje práve pri aplikácii ustanovenia § 11 a nasl. OZ v súvislosti s uplatňovaním občianskoprávnej ochrany osobnosti. Pri strete práva na ochranu osobnosti s právom na slobodu prejavu je potrebné dbať na to, aby s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu, jednému z týchto práv nebola neodôvodnene daná prednosť pred právom druhým. Je nevyhnutné skúmať intenzitu tvrdeného porušenia základného práva na ochranu osobnosti, a to práve v kontexte so slobodou prejavu a s právom na informácie a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv, pričom tu musí existovať príčinná súvislosť medzi príslušným zásahom a porušením chráneného práva. V prejednávanej veci odvolací súd v zmysle zásady proporcionality skúmal okolnosť, kto mal byť predmetnými článkami dotknutý, kto bol ich autorom, čoho sa týkali, ich obsah a kde boli uverejnené. Vyhodnotil, že žalobcova profesia policajta hrala v uvedenom prípade veľmi dôležitú úlohu (nález Ústavného súdu SR zo dňa 15. decembra 2009 sp. zn. II. ÚS 152/08-52), keď kritériá posúdenia skutkových tvrdení a hodnotiacich úsudkov sú v prípade verejného činiteľa priaznivejšie v prospech pôvodcov predmetných výrokov. Novinári majú povinnosť poskytovať informácie a myšlienky týkajúce sa všetkých záležitostí verejného záujmu a verejnosť má právo takéto informácie prijímať (nález Ústavného súdu SR zo dňa 15. decembra 2009, sp. zn. II. ÚS 152/08-52), pričom novinári (vydavateľ) nemôžu znášať zodpovednosť za to, že šíria informácie poskytnuté orgánmi štátu, v danom prípade vysokými funkcionármi Policajného zboru MV SR. Naopak, bolo na orgánoch štátu, aby zvážili, ktoré informácie a v akom rozsahu možno prostredníctvom novinárov (masmédií) verejnosti sprístupniť v súlade s platnými právnymi predpismi (nález Ústavného súdu SR zo dňa 6. júna 2013 sp. zn. IV. ÚS 284/2012-35). V danom prípade bolo nesporné, že žalobca bol príslušníkom policajného zboru a ako verejný činiteľ si musel byť vedomý toho, že je vystavený pozornosti verejnosti, ako aj musel akceptovať výkon práva na informácie zo strany verejnosti minimálne v takom rozsahu, v akom svoje ústavné a zákonné právomoci vykonávajú na verejnosti, t. j. v styku s verejnosťou. Vznesenie obvinenia zo spáchania trestnej činnosti verejného činiteľa bolo nepochybne vecou verejného záujmu. Pokiaľ ide o obsah samotných článkov, odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že informácie, ktoré boli publikované, sa úplne zhodovali s informáciami, ktoré boli poskytnuté oficiálnymi zdrojmi, t. j. Prezidiom PZ SR a následne jeho príslušnými hovorkyňami. Žalovaný v článkoch dané informácie nijako nehodnotil, nekomentoval, čím len informoval o skutočnostiach, týkajúcich sa verejného záujmu, pričom vychádzal z oficiálnych zdrojov. Formou aj obsahom boli dané články primerané a nevybočovali z medzí nutných na dosiahnutie sledovaného cieľa. Nemenej dôležitou skutočnosťou bol aj fakt, že ani v jednom článku nebolo uvedené meno žalobcu. V článku s názvom „Policajta obvinili z podvodu“ zo dňa 31.05.2000 bol uvedený len vtedajší vek žalobcu a miesto výkonu jeho služby a v článku s názvom „Trestné stíhanie policajta bez maturity zastavili“ zo dňa 27.02.2001 boli uvedené len iniciály a vek žalobcu. Odvolací súd vyhodnotil aj miesto uverejnenia predmetných článkov, ktoré boli uverejnené v regionálnej tlači, teda nie v médiu s celoslovenskou pôsobnosťou, ani v televízii či elektronickom médiu, v prípade ktorých by situácia bola posudzovaná prísnejšie (nález Ústavného súdu SR zo dňa 15. decembra 2009 sp. zn. II. ÚS 152/08-52). Rovnako ako aj súd prvej inštancie, odvolací súd vyhodnotil výpoveď svedka Z., z ktorej vyplynulo, že predmetné články nemali vplyv na prepustenie žalobcu (č. I. 91 spisu). Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca, v ktorom namietal výslovne a výlučne vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, pričom z obsahu dovolacieho prejavu nebolo možné vyvodíť iné dovolacie dôvody uvedené v § 420 a § 421 CSP, než len dôvod výslovne uvedený dovolateľom. Dovolateľ v dovolaní dôvodil tým, že rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, keď toto rozhodnutie trpí závažnými nedostatkami odôvodnenia, arbitrárnosťou. Ďalej dôvodil tým, že už v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie zdôraznil, že v podobných iných veciach na rovnakom súde prvej inštancie, ktorými sa domáhal ochrany osobnosti a náhrady

nemajetkovej ujmy, bol úspešný. Ako príklad uviedol právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 18 C 103/2008-248 z 9. novembra 2010, ktorý k dovolaniu nepriložil, ktorým bol žalovaný zaviazaný ospravedlniť sa žalobcovi v denníku Nový čas, pričom bližšie skutkové okolnosti ako aj dôvody, v čom uvedené rozhodnutie spočívalo a o akú právnu a skutkovú situáciu sa jednalo, neuviedol. Dovolateľ vyčítal súdom oboch inštancií, že vo svojich rozhodnutiach opomenuli uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, ktoré ho viedli k opačnému právnomu záveru, čím porušili povinnosť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu. Poukázal príkladom na nálezy a rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 10/09, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09, I. ÚS 8/93, PL. ÚS 16/09, II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06, III. ÚS 190/2016, ako aj na stanovisko č. 2 občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2016, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ OSP. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť, resp. zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

6. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

11. Žalobca v dovolacom prejave namietal vady, ktoré spočívajú najmä v tom, že rozhodnutie súdu je arbitrárne, nedostatočne zdôvodnené a nepresvedčivé, rozsudky majú charakter neodôvodnených rozhodnutí, ktoré narúšajú ústavne garantovaný princíp právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutia.

12. Dovolací súd konštatuje, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. O porušenie tohto práva žalobcu ale v preskúmvanej veci však nejde.

13. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

14. V zmysle § 387 ods. 2 CSP sa odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie môže obmedziť na prevzatie (stotožnenie) odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (taktiež porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Vo svetle týchto rozhodnutí aj Najvyšší súd Slovenskej republiky zastáva názor, že nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu.

15. Z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikaturu Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Z ustálenej judikatury ESLP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, (napríklad rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I), podľa ktorej rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Teda aj judikatura ESLP nevyžaduje, aby na každý argument zo strany účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higgins a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I), tiež Van de Hurk v. Holandsko, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, Ruiz Torija c. Španielsko, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B.

16. Judikatura Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa už v zmysle platnej právnej úpravy do 30. júna 2016 ustálila v názore, že odňatím možnosti konať pred súdom (v materiálnom čase § 237 ods. 1 písm. f/ OSP) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv strany konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu procesné práva, keď majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na

uplatnenie ich práv, napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, byť predvolaní na súdne pojednávanie, na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk a pod. Niet dôvodu, aby sa predmetná judikatúra dovolacieho súdu nemohla uplatňovať aj po 1. júli 2017, nakoľko jej podstatný význam je rovnako aktuálny. Dovolací súd však takéto nedostatky v konaní nezistil a dovolateľ ich v dovolaní ani nenamietal.

17. Pokiaľ ide o judikatúru EŠLP, týkajúcu sa štandardov vo veciach ochrany osobnosti a vzťahu článkov 8 Dohovoru (právo na súkromný a rodinný život) a článku 10 Dohovoru (právo na slobodu prejavu), táto je ustálená a zhrnutá napríklad vo veci Ringier Axel Springer a.s. v. Slovensko, (č. 41262/05), §§ 94-100, a veci Ringier Axel Springer a.s. v. Slovensko (3) (č. 37986/09), pričom môže byť sumarizovaná nasledovne:

- Sloboda prejavu predstavuje jednu zo základných zásad demokratickej spoločnosti a záruk pre tlač a má špeciálnu dôležitosť. Zatiaľ čo tlač nesmie prekročiť hranice dané v záujme „ochrany cti, reputácie alebo práv iných“, jej úlohou je sprostredkovať nestranné informácie a myšlienky vo verejnom záujme. Súčasne verejnosť má právo ich prijímať, v opačnom prípade by tlač bola neschopná zohrávať svoju základnú úlohu „verejného strážneho psa“.

- Právo na slobodu prejavu je aplikovateľné nielen na „informácie“ a „myšlienky“, prijímané alebo považované za neurážajúce alebo za neutrálnu záležitosť, ale tiež na také, ktoré sa dotýkajú, šokujú alebo vyrušujú, obťažujú štát alebo inú časť spoločnosti. Navyše, sloboda novinára zahŕňa aj možný stupeň prejavu zveličenia, alebo až provokácie.

- Treba rozlišovať medzi uvedením faktov a hodnotiacimi úsudkami. Zatiaľ čo existencia faktov môže byť preukázaná, pravdivosť hodnotiacich úsudkov je overiť ťažké.

- Článok 10 Dohovoru negarantuje úplne neobmedzenú slobodu prejavu, hoci aj pokiaľ ide o vzťah mediálneho pokrytia záležitostí vážneho verejného záujmu. Za splnenia podmienok odstavca 2 tohto článku, realizácia tejto slobody obnáša aj „povinnosti a zodpovednosť“, ktorá sa tiež vzťahuje aj na tlač. Záruky dané článkom 10 Dohovoru vo vzťahu k novinárom pri prinášaní správ všeobecného záujmu je podriadená predpokladu, že títo konajú v dobrej viere v záujme priniesť a zabezpečiť akurátne a spoľahlivú informáciu v súlade s novinárskou etikou. Navyše, špeciálne dôvody sa vyžadujú pre nesplnenie si povinnosti overiť fakty, ktoré sú nactiutérhačské, ohovárajúce pre súkromné osoby. Skutočnosť, či takéto dôvody existujú, závisí od konkrétnej povahy a stupňa daného ohovárania ako aj jeho rozsahu, v rámci ktorého médiá môžu považovať dôvodne svoje zdroje informácií za spoľahlivé vo vzťahu k obvineniam.

- Test „nevyhnutnosti v demokratickej spoločnosti“ vyžaduje, aby súd určil, či namietaný zásah korešponduje s „naliehavou spoločenskou potrebou“. Pri posudzovaní existencie tejto „potreby“ a opatrení, ktoré je potrebné prijať, domácim autoritám je ponechaná určitá miera voľnej úvahy. Táto miera úvahy však nie je bezhraničná, ale je potrebné ju interpretovať ruka v ruku s Európskou kontrolou EŠLP, ktorého úlohou je dať konečné pravidlá, či obmedzenie tohto práva je dôvodné a v súlade so slobodou prejavu v rozsahu tak, ako je chránená článkom 10 Dohovoru.

18. V danom prípade z obsahu rozsudkov oboch súdnych inšancií nepochybne vyplýva a je jasné, že tieto sa úplne vyčerpávajúcím spôsobom zhostili povinnosti zistiť skutkový stav veci, vec správne právne posúdiť a svoje rozhodnutia aj zrozumiteľne a vyčerpávajúcím spôsobom vysvetliť a zdôvodniť. Urobili tak v súlade s judikatúrou najvyšších súdnych autorít, t. j. najvyššieho súdu, ústavného súdu ako aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

19. Odvolací súd podrobne skúmal a vysvetlil všetko, čo je v prípadoch ochrany osobnosti skúmať potrebné, a to, či došlo k zásahu do práv žalobcu, či tento zásah bol v súlade so zákonom a či tento zásah v súlade so zákonom bol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti. Skúmal a vyhodnotil, kto mal

byť predmetnými článkami dotknutý (verejný činiteľ, policajt), kto bol autorom článku (novinári, ktorí majú povinnosť poskytovať a šíriť informácie, týkajúce sa záležitostí verejného záujmu), čoho sa články týkajú (súvislosť s výkonom verejnej funkcie policajta), ich obsah (články len priniesli informáciu, poskytnutú novinárom štátnymi orgánmi, teda informovali bez ďalšieho svojho komentára, či obsahovej úpravy) ako aj kde boli články uverejnené (regionálne, nie celoštátne printové médium). Všetky zistenia a vyhodnotenia spolu s odvolaním sa na relevantnú judikatúru najvyšších súdnych autorít (najvyššieho súdu, ústavného súdu) riadne vysvetlil a odôvodnil (body 9. až 23. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu).

20. Dovolací súd preto aj v tejto súvislosti pripomína, že žalovaný len informoval o tom, že bolo vznesené obvinenie proti žalobcovi a z čoho bol žalobca ako policajt podozrivý, teda žalovaný priniesol len informáciu, ktorá mu bola poskytnutá štátnymi orgánmi polície, nič neupravoval a ani nekomentoval. Za takúto informáciu a publikovaný článok nemôže niesť zodpovednosť. Skutočnosť, že v materiálnom čase (v čase uverejnenia predmetných článkov) bolo proti žalobcovi, v článkoch označeného len iniciálkami „O.“ a nie celým menom, vznesené obvinenie pre trestné činy falšovania a pozmeňovania úradnej listiny a pečate a pre podvod atď. sú informácie pravdivé a ide o fakty, ktorých pravdivosť sporná nebola a nie je.

21. Dovolací súd teda nezistil pochybenie odvolacieho súdu, pokiaľ ide o právne posúdenie predmetnej veci, týkajúcej sa ochrany osobnosti a odôvodnenia, zrozumiteľnosti a jasnosti odôvodnenia rozhodnutia tak, že by malo za následok existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP.

22. Pokiaľ žalobca ako dôvod svojho dovolania udáva, že súdy sa nevysporiadali s rozsudkom Okresného súdu v Humennom zo dňa 9. novembra 2010, č. k. 18 C 103/2008-248, dovolací súd uvádza, že tento je súčasťou spisu (č. l. 179 až 184 spisu), a tiež je pravdou, že sa odvolací súd s jeho obsahom špeciálne v odôvodnení rozsudku nevysporiadal. V tejto súvislosti však dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že predmetom konania v uvedenej veci bol konajúcim súdom posudzovaný úplne iný článok, a to článok zo dňa 7. decembra 2000, ktorého obsah a formulácia neboli totožné s článkami, ktoré boli predmetom tohto konania, a to články zo dňa 31. mája 2000 a 27. februára 2001. Podľa názoru dovolacieho súdu ide o celkom iné články, ktorých intenzita a rozsah zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobcu sú rozdielne tak, ako to zvyčajne u novinárskych článkov býva a sú vždy jedinečné, osobité, podmienené vždy osobnosťou autora článku, pričom autor článkov tiež nebol totožný. Každý článok, naviac písaný perom rozdielnych autorov, vytvára úplne individuálnu situáciu, ktorú je vždy potrebné posudzovať s ohľadom na špecifické okolnosti samostatne, a preto sa nedá porovnávať len výslednou okolnosťou, ako bol súdom ten-ktorý článok posúdený, pokiaľ ide o oprávnený či neoprávnený zásah do osobnostných práv jednotlivca, ako aj jeho rozsah a následky. Súd prvej inštancie a ani odvolací súd nemohol, a ani nebol oprávnený v tomto konaní preskúmať správnosť a dôvodnosť už právoplatného rozsudku vydaného v inom konaní, pričom týmto rozsudkom zároveň ani nebol viazaný, nakoľko išlo o úplne inú vec, skutkový stav, iný článok písaný iným autorom a nešlo ani o rozhodnutie najvyšších súdnych autorít, ktoré by bol povinný v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe rešpektovať.

23. Na dôvažok dovolací súd uvádza, že aj v prípade eventuálneho porovnania s predmetným rozsudkom Okresného súdu v Humennom, sp. zn. 18 C 103/2008, na ktorý sa dovolateľ odvoláva, by podľa názoru dovolacieho súdu tento nič nemohol zmeniť na posúdení prejednávanej veci, keď, ako správne uviedli súdy oboch inštancií, žalovaný len prevzal informácie policajných štátnych orgánov, ktoré žiadnym spôsobom neupravoval a nekomentoval, dokonca ani neuviedol meno žalobcu ako verejnej osoby, priniesol len informáciu tak, ako ju dostal od oficiálnych štátnych zdrojov, ktorá skutočnosť, že išlo o originálne informácie v konaní nebola spochybňovaná ani samotným žalobcom. Za tejto skutkovej a právnej situácie nebolo možné vziať žalovaného na zodpovednosť za šírenie informácií, o ktorých verejnosť má právo vedieť, ktoré verejnosť zaujímajú, a ktoré informácie má v konečnom dôsledku novinár aj povinnosť verejnosti priniesť.

24. Dovolací súd zastáva názor, že odvolací súd v súlade s ustálenou judikatúrou a súdnou praxou dal v

prejednávanej veci jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na podstatné a zásadné otázky a argumenty, ktoré sú typické pre tento druh konania (porovnaj body 13. až 16. odôvodnenia tohto uznesenia). Totiž aj podľa názoru dovolacieho súdu v danej veci bolo podstatné, či boli naplnené vyššie uvedené podmienky (bod 20. odôvodnenia tohto uznesenia) pre vyodenie zodpovednosti žalovaného za zásah do práv žalobcu, či tento bol na základe zákona a či bol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti. Podstatným argumentom, na ktorom by stálo zákonné a správne rozhodnutie v danej veci, nepochybne nebolo rozhodnutie v inej veci ochrany osobnosti, vydané tiež súdom prvej inštancie. Preto zdôraznenie len jedného, nie podstatného a zásadného argumentu dovolateľom, nemôže mať samo o sebe za následok vyvrátenie dobre zdôvodneného rozhodnutia odvolacieho súdu vydaného v súlade s ustálenou judikatúrou najvyšších súdnych autorít.

25. Záverom sa dovolací súd zaoberal aj žalobcovou námietkou, že rozhodnutím a nedostatkami odôvodnenia napadnutých rozhodnutí (najmä odvolacieho súdu) bol porušený princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva, k čomu dovolací súd uvádza nasledovné.

26. Podľa článku 2 ods. 1 až 3 Základných princípov CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Právna istota je teda stav, keď sa účastník konania môže spoľahnúť na právo, keď je právo predvídateľné. Predpoklady takejto dôvery sa vzťahujú na obsahovú i formálnu kvalitu práva, na tvorbu, na kvalitu jeho aplikácie a realizácie, ktoré potom zabezpečia, že právo bude zachované. Tento princíp je východiskovým princípom, ktorý je judikovaný Ústavným súdom SR, ako aj súdnym dvorom Európskej únie a Európskym súdom pre ľudské práva.

27. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť uplatnenia princípov právneho štátu. Dodržiavanie princípov právneho štátu v rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky je súčasťou práva na súdnu ochranu, zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Orgánmi ochrany týchto práv sú Ústavný súd SR, resp. Európsky súd pre ľudské práva (ESLP).

28. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatuje, že súčasťou princípu právnej istoty je požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (rozhodnutia Ústavného súdu SR I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované (II. ÚS 243/05), pretože inak dochádza aj k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. Ďalej podľa názoru ústavného súdu za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (IV. ÚS 14/07).

29. Podľa nálezu ústavného súdu PL. 15/98 jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom, no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem. Tieto požiadavky významne znižujú nebezpečenstvo ich svojvoľného a diskriminačného uplatňovania výkonnou mocou.

30. Podobne aj ESLP napríklad v rozsudku Beian proti Rumunsku, rozhodnutie zo 6. decembra 2007, č. 30658/05 konštatuje, že je v rozpore s princípom právnej istoty, ak súd v obdobných veciach rozhodne odlišne, pričom práve úlohou najvyššieho súdu je usmerňovať takéto rozdielne rozhodnutia.

31. V danom prípade dovolací súd poukazuje na to, že súdy oboch inštancií sa v danej veci prísne riadili

princípom právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutia, keď pri rozhodovaní použili a riadili sa judikatúrou najvyšších súdnych autorít (najvyššieho súdu, ústavného súdu, ESLP), ktorú relevantnú pre posúdenie veci judikatúru označili a správne ju aj aplikovali (článok 2 ods. 1, 2 CSP).

32. Pokiaľ sudy konajúce v tomto konaní rozhodli inak ako iný súd v inom konaní v inej veci, aj keď obdobnej, pokiaľ ide o druh sporu (ochrana osobnosti), nemožno len na tomto základe uzavrieť, že je to v rozpore s princípom právnej istoty, nakoľko v tomto konaní prejednávaná vec bola aj podľa názoru dovolacieho súdu rozhodnutá v súlade s rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít, čo je v úplnom súlade s princípmi právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutia. Rozhodnutie v nesúlade s iným rozhodnutím v inej veci, iného súdu prvej inštancie, aj keď zdanlivo rovnakej podľa druhu (ochrana osobnosti), ktoré rozhodnutie nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax či judikát, nezakladá odklon od uvedených princípov. Pre zabezpečenie princípu právnej istoty je dôležitý a rozhodujúci vertikálny koncept, t. j. koncept viazanosti právnym názorom súdov vyšších inštancií súdmi nižších inštancií, resp. viazanosť ustálenou súdnou praxou najvyšších súdnych autorít, ako bolo vyššie uvedené, a nie horizontálny koncept, teda viazanosť právnym názorom súdu prvej inštancie rozhodnutiami iných súdov rovnakej (prvej) inštancie, ako sa domnieva dovolateľ.

33. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné či už s čl. 6 ods. 1 Dohovoru alebo s čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, či nedostatočne odôvodnené. Rovnako v danom prípade sa nejedná o nerešpektovanie princípu právnej istoty či princípu predvídateľnosti rozhodnutia. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstavy dovolateľa.

34. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné, keď sa v dovolacom konaní nepotvrdila existencia ním namietanej procesnej vady podľa § 420 písm. f/ CSP. Z týchto dôvodov ako sú uvedené vyššie, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu, ako dovolanie smerujúce proti rozsudku, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.